

1. pôstna nedeľa B - Mk 1, 12-15

Satan ho pokúšal a anjeli mu posluhovali

Príbeh o Ježišom pokúšaní na púšti patrí medzi tie najznámejšie. Dokonca aj tí, ktorí nenavštevujú Cirkev pravidelne, tak počuli o Ježišovi, ktorý bol pokúšaný aby premenil kamene na chlieb, vyzdvihnutý na vysokú horu, kde mu zlý ukázal všetky kráľovstvá tohto sveta a poklonil sa mu alebo aby skočil z chrámovej veže. Čo sa pokúšenie týka, tak tie Ježišove - sú zvláštne a veľmi odlišné od našich. Avšak v evanjelistom sa nejedná samozrejme o faktografiu, ale o zmysel. Sú to tri obrazy, ktoré nachádzame v Matúšovom a Lukášovom evanjeliu. Predstavovali pre ranné kresťanské spoločenstvá veľkú útechu a rovnako môžu byť povzbudením aj pre nás. Jedná sa o uvedomenie si, že Ježiš je skutočne náš brat, že aj on musel čeliť všetkým životným skúškam, všetkým pokúšeniam, ktorým čelíme aj my. Bol konfrontovaný s chvíľami bolesti ale aj radostami - pretože z každej životnej situácie môže človek vyjsť buď ako zrelší, alebo ako porazený.

Zo skúšky bolesti môže človek vyjsť porazený, zlomený, doslova „odľudštený“. Bolesť môže viesť dokonca k rúhaniu sa voči Bohu alebo k strate viery. Ale porazený môže človek vyjsť aj po dosiahnutí úspechu, kvôli ktorému môže človek „stratiť hlavu“, tj. zabudnúť na Boha, ba aj na svojich blízkych. Autor listu Hebrejom hovorí, že Ježiš prešiel všetkými životnými situáciami ktorým musíme čeliť aj my. Rozdiel je len jeden: On nikdy nezlyhal, on bol vo všetkom bol rovnaký ako my - okrem hriechu. My sa žiaľ často nesprávame ako Božie deti, neposlúchame Božieho Ducha, ktorý je v nás, ale riadime sa impulzmi svojich vášní. Ježiš, na rozdiel od nás, bol vždy verný svojej vlastnej identite Božieho Syna. To je dôvod, prečo nám liturgia každý rok na začiatku pôstu ponúka príbeh o Ježišom pokúšaní. Chce pripomenúť, akým spôsobom Ježiš prežil všetky životné okamihy: radosti i bolesti; chvíle, v ktorých bol vítaný a aj tie, v ktorých bol odmietnutý; okamihy v ktorých bol milovaný, ale aj tie, v ktorých bol zradený.

Tento rok sa nám ponúka verzia pokúšenie Ježiša zachytená evanjelistom Markom. On nám nepredkladá spomenuté tri obrazy - tak ako to robia evanjelisti Matúš a Lukáš. Spomína iba dva verše, v ktorých avšak nachádzame rôzne biblické symboly. Mali by sme sa snažiť porozumieť im, ak chceme pochopiť poslanstvo, ktoré nám chcel zanechať evanjelista. Počúvame:

Duch hnal Ježiša na púšť. Na púšti bol štyridsať dní a satan ho pokúšal. Bol medzi divou zverou a anjeli mu posluhovali.

Je to Duch Svätý, ktorý Ježiša ženie do púšte. Stalo sa tak hneď po tom, ako na Ježišovi spočinul v okamihu jeho krstu. V púšti žil Ján Krstiteľ, žili tam aj mnísi z Kumránu, ktorí viedli asketický život a tí dôsledne praktizovali celú Tóru. Je pravdepodobné, že aj Ježiš, rovnako ako všetci títo ľudia, že aj on strávil istý čas reflexie v samote, v tichu, aby sa aj on zamyslel sa nad rozhodnutiami ktoré sa chystal urobiť. Istotne sa tak stalo v dialógu s Otcom - teda v tichu púšte, keď sa rozhodol začať svoj verejný život. Ale nestačí iba

to, že si pripomenieme čas, ktorý Ježiš strávil v púšti. Tým, ktorí poznajú Bibliu, púšť okamžite pripomína exodus; tj. cestu izraelského ľudu do zaslúbenej zeme. Dobu, v ktorej Boh podrobil ľud skúške, aby dozrela jeho viera v neho. Vychovával ho predovšetkým k tomu, aby bol spokojný s tým, čo je nevyhnutné: na púšti neexistuje nič nadbytočné, voda je voda, nie je to Coca-Cola, chlieb je chlieb, nie je to brioška. Je tam iba to, čo je nevyhnutné na prežitie.

Potom ho vychovával mannou - aby sa naučil spoliehať sa na Boha; pretože v púšti nemôžete hromadiť tovar, všetok jeho majetok môže byť iba ten, ktorý sa dá odniesť na svojich pleciach. Každý žije iba z toho, čo je nevyhnutne potrebné. Zem na ktorej stojí mu nepatrí, lebo keď urobí krok, to, čo po sebe zanechal, už nie je jeho – patrí iným. Hľa toto všetko Boh chcel naučiť vyvolený ľud, keď mu dal prejsť cez púšť. Učil ich pomocou manny - tá sa taktiež nedala hromadiť. Kto si myslel, že si ju môže nazbierať aj nasledujúci deň, tak ju našiel na ďalší deň s červami. Vyskúšal ich pomocou vody – izraeliti sa učili dôverovať Bohu, ktorý nedovolí, aby ti chýbalo to, čo je potrebné pre život.

Hľa, Ježiš vstúpil do tejto púšte a zostal tam 40 dní - tu je druhý detail, ktorý nám ukazuje na symboliku, ktorú chce evanjelista Marek pripísať času strávenému Ježišom na púšti. Číslo 40 v Biblii označuje celú generáciu. V púšti zomreli všetci, ktorí vyšli z Egypta, takže je to čas života označený číslom 40. Teraz je zrejmé, čo chce Marek, aby sme pochopili: 40 dní Ježiša v púšti označuje celý jeho život, život v ktorom musel čeliť takým istým skúškam, ako sú naše vlastné.

Na púšť Ježiš vstúpil hneď po krste preto, aby začal svoj exodus smerom do Otcovho domu. Na púšti sa pustil do boja proti satanovi. Pustil sa do zápasu, ktorý prebiehal od tejto chvíle pobytu na púšti až do okamihu jeho smrti. Teraz nás zaujíma, čo sa stalo na púšti. Stalo sa tam totiž presne to, čo sa stáva nám všetkým: Ježiš bol skúšaný, bol pokúšaný. Všimnime si však sloveso „*pokúšaný*“. Pre nás znie trochu ako „*nastražiť pascu*“, pascu na oklamanie človeka alebo vovedenie človeka do omylu. Ak by to malo tento význam, nebolo by pekné, ak by Duch Svätý vyviedol Ježiša do púšte, aby zistil, či ho môže zviešť z cesty. Nie - nie je to tak! Sloveso *peirazín* v gréčtine neznamena „*podnecovať na zlo*“, ale znamená „*prejsť skúškami, ktorými všetci musia v živote čeliť*“. V skutočnosti sa v Biblii často hovorí, že Boh „*pokúša*“, to znamená „*skúša*“ ľudí, ktorí sú mu verní. Nie preto, aby ich podnecoval k zlému, ale stavia ich do situácií, ktorým musí čeliť každý človek - aj spravodlivý. Sú to okamihy, v ktorých ste nútení rozhodnúť sa. Dokonca môžeme urobiť chyby môžeme sa rozhodnúť zle, ale od týchto skúšok nemôžeme byť ušetrení. Ak sú avšak tieto skúšky žité tak, ako ich prežil Ježiš, stávajú sa príležitosťami na to, aby bola naša viera pevnejšia a vyzretejšia: našu viera sa rozrastá, očisťuje, zdokonaľuje, čím sa posilňuje aj naša vernosť a pripútanosť k Bohu.

Táto skutočnosť, že aj Ježiš prešiel rovnakou púšťou, ako sú aj tie naše, nám Ježiša robí veľmi blízkym. Stavia ho po našom boku. List Hebrejom, ktorý som začal citovať, hovorí o ďalšej veľmi krásnej veci. Hovorí, že z toho, čo Ježiš vytrpel sa dozvedel, aké ťažké to je, aké ťažké je byť vždy verný Bohu. Preto On vie pochopiť naše slabosti a slabosti. A List Hebrejom hovorí opäť krásnu vetu: „On sa nehanbí nazývať nás bratmi“.

Vo svojom exode, teda počas pobytu na púšti, sa Ježiš stretol podľa evanjelistu Marka s tromi postavami. Sú to samozrejme biblické obrazy, ale my chceme pochopiť ich význam a poslanstvo. Ktoré sú to? Stretol: **satana**, **divú zver** a **anjelov**. Čo znamenajú tieto postavy?

Koho predstavuje **satana**? V Starom zákone sa výraz satan, vyskytuje 33-krát a bol bežným slovom, nie vlastným menom nejakej bystosti. Satan naznačuje všetko, čo to bráni v ceste, všetko čo je v rozpore s voľbou života. Satan naznačuje protivníka, ktorý vystupuje proti ceste, ktorú chce Boh prinútiť, aby sa každý človek vydal a brzdí vás. Kto je teda satan? Satan je určite telesný impulz, ktorý vedie k opačnému rozhodovaniu ako Duch. Satan je tiež logikou tohto sveta, ktorý vás podnecuje k rozmyšľaniu sa nad sebou a k nezáujmu o druhých, k robeniu toho, čo sa páči v prvom rade vám. Takéto impulzy sú satan. Satan sú taktiež inštitúcie, ktoré presadzujú nemorálne správanie a financujú projekty ktoré sú v rozpore s dobrom človeka. Satan sú organizácie, ktoré šíria drogy, pornografiu. Satan sú tiež ľudia, ktorí vystupujú proti evanjeliu a bránia v ceste tým, ktorí chcú nasledovať Krista. Vtelenie tohto satana môžeme vidieť aj v Petrovi keď odhovára Ježiša od utrpenia. Ježiš mu povedal: „Si satan, pretože sa riadiš rozumom ľudí a staviaš sa proti Bohu“.

So všetkými týmito „satanmi“ sa Ježiš vo svojom živote stretol a vždy ich porazil. Sú to tí istí satani, s ktorými sa aj my musíme konfrontovať a dobre ich identifikovať, aby sme neboli zvedení zo správnej cesty. To je dôvod, prečo na začiatku pôstu chce Cirkev, aby sme sa zamysleli nad tým, s čím sa aj Ježiš stretol na svojej púšti počas 40 dní.

Potom sa stretol na púšti s **divou zverou**. Niektorí zvieratá interpretovali ako obraz pôvodného pozemského raja, ktorý sa teraz s Ježišom obnoví: zvieratá sa stanú krotkými, baránok bude žiť vedľa vlka... Ale toto nie je správny význam, ktorý chce evanjelista Marek dať divým zvieratám. Evanjelista sa odvoláva sa na poslanstvo z knihy Daniel. Tento prorok predstavuje život v Babylone v čase kráľa Nabuchodonozora, ktorý zničil mesto Jeruzalem. V siedmej kapitole svojej knihy rozpráva o dramatickej vízii, ktorú mal: videl, ako sa z mora vynorili štyri desivé zvieratá. Toto sú obrazy, ktoré autor knihy používa na opis následníctva kráľovstiev na tomto svete. Kráľovstvá založené na sile, násilí, veľkosti. Boli definované schopnosťou dominovať, premôcť najslabších, presne tak, ako sa správa divá zver.

Aké to boli beštie? Prvý bol lev - symbol Babylončanov ... krvilačný ľud, ktorý deportoval Izrael do Babylonu. Potom ďalšie zviera, silnejšie ako prvé: medveď - to boli Médovia. Potom prišiel k leopard a začal dominovať – to boli Peržania, ktorí sa rozšírili po starom Blízkom východe a dostali sa až do Grécka. A po leopardovi prišlo zviera najhoršie zo všetkých. Bolo neurčité, ale desivé, hrozné, ktoré každého zrazilo z nôh. Bol to Alexander Veľký. Tu sú opísané kráľovstvá tohto sveta, založené na sile: Veľký je ten, kto dominuje. Ako ukončiť túto vládu divých zvierat?

Boh poslal baránka, pričom je jasné, že jeho osud je spečatený. Ale jediný spôsob, ako dosiahnuť, aby ľudia pochopili, že sú ako divé zvieratá, je nechať ich konfrontovať sa so skutočným človekom. Skutočný človek je ten, kto sa správa ako baránok.

Ježiš chcel začať tento nový svet a prirodzene musel čeliť šelmám a jemu to bolo najťažšie. Baránok medzi vlkami má totiž svoj osud skutočne spečatený. Akým zvieratám musel Ježiš čeliť? Teda kto sú to tí, ktorí chceli, aby stále pokračoval starý svet? Poznáme ich veľmi dobre: boli držitelia politickej, hospodárskej a náboženskej moci: saduceji, členovia veľrady, veľkňazi, ale aj duchovní sprievodcovia, zákonníci, ktorí sa chválili dlhými modlitbami, ale potom sa hostili po domoch vdov; či farizeji, ktorí hlásali Boha spravodlivého tj. nepriateľa hriešnikov. Takýto je starý svet s ktorým bol Ježiš konfrontovaný na púšti počas 40 dní.

Evanjelista chce učeníkov varovať, hovorí im: aj vy, rovnako ako náš Učiteľ, sa stretnete s divou zverou, ktorá pokračuje v logike starého sveta. Aj vy tejto starej logike musíte čeliť tak, ako Ježiš. On neutiekol. Hospodárske sily ktoré vykorisťujú a nútia celé národy žiť v biede sa budú dotýkať aj Vás. Kristov učeník neprijíma tieto sily, pretože sú beštiálne. Šialené ideológie, nespravodlivé zákony ktoré vedú k zločinom, to všetko sú zverstvá starého sveta. Fanatizmy, náboženské fundamentalizmy, rasizmus - toto všetko sú beštiálne sily a všetci tí, kto ich používajú aby panovali a utláčali sú ako divá zver a tá s Kristovým učeníkom nikdy neuzavrie mier. Týchto ľudí Kristov učeník nebude nenávidieť, ale bude chcieť aby si uvedomili, že vskutku nie sú ľuďmi, ale sú šelmami.

Tretia postava: Ježiš nestretol na púšti sa počas svojich 40 dní iba satana a divú zver. Stretol sa aj s **anjelmi**. Anjeli v Biblii sa objavujú mnohokrát, treba im však rozumieť biblicky. V Starom zákone sa o anjeloch hovorí 213 krát; v Novom zákone 104 krát. Anjeli pritom nemusia nevyhnutne označovať duchovné bytosti. Označenie Anjel môže mať ktokoľvek, kto je prostredníkom Božej spásy, Jeho lásky a nehy. Mojžiš sa nazýva „Anjel“, Ján Krstiteľ, na samom začiatku Markovho evanjelia sa nazýva „Anjel“. Anjeli v Starom zákone sú proroci, sú to všetci tí, ktorí spolupracujú na Božom pláne. Ježiš počas svojich 40 dní na púšti stretol divú zver, ale stretol aj anjelov. Skúsme ich identifikovať, poznáme ich veľmi dobre. Anjeli boli určite jeho dvaja rodičia, anjeli boli učeníci, ktorí zdieľali jeho ponuku života a dali sa do služby nového sveta.

Evanjelista Lukáš hovorí o anjeloch hneď na začiatku 8. kapitoly: opisuje tam veľa žien, niektoré sú spomínané aj podľa mien, ktoré pomáhali Ježišovi počas jeho verejného života, postavili sa po jeho boku a spolupracovali na jeho diele spásy. A aj dnes vieme, že anjelov, ktorých nám Pán posielal do nášho života je veľmi veľa.

Položme si preto otázku: som aj ja skutočne Anjel, ktorý spolupracuje na Kristovom pláne? Zdieľam Jeho rozhodnutia? Nechám sa preniknúť logikou Jeho evanjelia? Alebo klamem seba samého len tým, že som sa s Ježišom predsa spojil pri krste (to áno), ale následne, v mojom živote je veľa aspektov, ktoré zodpovedajú správaniu šeliem či rozhodovaniu sa podľa logiky tohto sveta? To sú otázky, ktoré si musíme položiť. Teraz počúvame, čo Ježiš robí, keď začína svoj verejný život.

Keď Jána uväznili, Ježiš prišiel do Galiley a hlásal Božie evanjelium. Hovoril: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu.“

Ján Krstiteľ bol už zatknutý, ukončil svoju misiu a teraz nastáva odovzdanie štafety. Ježiš vstupuje na scénu a evanjelista si všimne miesto, kde začína svoj verejný život.

Nevracia sa späť do Nazareta. Ježiš veľmi dobre pozná svojich dedičanov. Vie, že sú to jednoduchí ľudia, aj veľmi dobrí, ale tvrdohlavo lipnú na svojich vlastných tradíciách a vlastnom náboženskom presvedčení. Tam je nemožné predstaviť novosť, ktorú Ježiš priniesol svetu: nový vzťah s Bohom, nový vzťah s človekom, obrátenie orientačných bodov pre konanie správnych rozhodnutí... A nešiel ani do Jeruzalema, pretože sú tu náboženské authority, ktoré sú presvedčené, že už všetko vedia, že majú pravdu pred Bohom. Nechcú zmeny, pretože katechézu o Bohu robia oni a ak niekto ohlasuje novinky, ktoré sú v rozpore s tým, čo učia oni, je okamžite umlčaný a označený za heretika. Ježiš sa preto rozhodol putovať popri brehu galilejského jazera. Galilejčania boli jeruzalemskými Židmi opovrhovaní. Považovali ich za nečistých, za ľud ktorý sa znečistil, pretože v ôsmom storočí pred Kristom tam prišli Asýrčania a celý tento región zničili. Obyvateľov hromadne deportovali a priviezli tam pohanské národy. Takže Galilejčania boli zmiešaní ľudia a to taktiež aj nábožensky. Miešali svoje pobožnosti s pohanskými. Teda neboli tak čisti ako jeruzalemskí Židia. Toto je miesto, ktoré si Ježiš vybral na zahájenie svojho verejného života. Bude to práve pri brehoch tohto jazera, kde sa stretne s rybármi, kde ich zavolá, kde potom na mýtnici v Kafarnaume stretne Matúša. Tam sa stretne a spriatelí s výbercami daní, prijme ich pozvanie k stolu. Pre všetkých týchto marginalizovaných ľudí bude mať Ježiš posolstvo radosti a nádeje. Bude to škandalózne posolstvo pre obyvateľov Nazareta, a ešte viac škandalózne pre náboženské authority z Jeruzalema. Keby začal tieto veci oznamovať v Nazarete alebo v Júdsku, tak by ho hneď umlčali a považovali za heretika.

Ako sa začína jeho ohlasovanie? Výrokom: „*Naplnil sa čas*“. Čas prípravy sa skončil, dosiahol svoj vrchol a začala nová éra sveta a histórie. Potom pokračuje hovoriac: „*Božie kráľovstvo je tu, prišlo.*“ Nevysvetľuje, čo je toto Božie kráľovstvo, pretože všetci ľudia na neho čakajú. Obyvatelia Izraela majú za sebou už 450 rokov vlastnú a veľmi smutnú skúsenosť s monarchiou, keď okrem jedného alebo dvoch kráľov, ktorí boli celkom dobrí, ostatní boli nehodnými. Záver ktorý Biblia dáva o všetkých izraelských vládcoch je katastrofálny. Boli neverní Bohu, neposlúchali prorokov a priviedli ľud do záhuby. Hľa prečo v Starom zákone proroci ohlasovali príchod iného - Božieho kráľovstva: „*Pán bude kraľovať naveky a navždy*“ - to hovorí už kniha Exodus a v knihe proroka Ezechiela hovorí Boh: „*Ja budem kraľovať nad Vami silnou rukou*“. Hľa tu je Boží prísľub: „*Jedného dňa prevezmem do svojich rúk históriu tohto ľudu*“. Božia vláda nad ľuďmi sa avšak neudeje zmenou nejakej náboženskej praxe. Je to zmena spôsobu života. Keď Boh prichádza kraľovať, zmení sa celý spôsob myslenia, hodnotenia, uvažovania; menia sa vzťahy s ľuďmi, vzťahy v rodine, vzťah k peniazom: všetko sa zmení. Predtým v starom kráľovstve bola referenčným bodom dominancia, teraz sa to mení. Hľa toto je Božie kráľovstvo, ktoré je ohlasované.

Keď hovoríme o kráľovstvách v ktorom Ježiš žil - tak môžeme hovoriť o Tibérijskom, alebo ešte skôr, keď sa narodil, tak o Augustovom kráľovstve. Kto sa v tomto kráľovstve počítal za veľkého? Pokorní, mierni, jednoduchí ľudia, služobníci? Nie! Takýto neznamenal nič. Počítal sa iba ten, kto bol schopný druhého ovládnuť, pretože to bolo kráľovstvo divých zvierat. S Ježišom teraz vstupuje ponuka Božieho kráľovstva kde je všetko „*obrátené naruby*“. Ten kto je pokorný, dobrý, krotký, čestný, úprimný, lojálny, to je ten, „*kto sa počíta ako veľký*“. Už nie viac ten, kto vládne nad druhým. Toto Božie

kráľovstvo je už prítomné vo svete a to v osobe Ježiša Krista, pretože Ježiš je naplnený a podnecovaný týmito novými hodnotami a oni sú opakom toho, čo sa považovalo za platné v starom svete. Ježiš je podnecovaný výlučne Božou vôľou, ktorou je nový svet a tento nový svet je už v ňom aj reálne prítomný. Ježiša nepohýna vôľa prevziať moc, dominovať, hromadiť peniaze, vyniknúť nad ostatnými. Taktiež ho nepohýna ani strach z jeho odporcov. Nie! Je podnecovaný jedine vôľou Pána, Božským životom, ktorý On má v plnosti. Hľa tu je to, teda tu je Božie Kráľovstvo ktoré už je prítomné na svete v osobe Ježiša. A po čom Ježiš túži? Nech sa toto Božie kráľovstvo, ktoré je v ňom prítomné sa rozšíri do celého sveta.

V skutočnosti začne dávať svoju ponuku rybárom, ktorí mu odovzdajú svoje srdce. Takže tu je Kráľovstvo, keď sa začína ponúkať svetu. A existujú dve podmienky pre vstup do tohto Božieho kráľovstva: obrátiť sa a veriť v evanjelium.

„Obrátiť sa“ - treba dobre pochopiť, pretože v Biblii sú dve slovesá, ktoré označujú obrátenie. Prvé nájdeme v Starom zákone, v hebrejskom slove *šúva*, čo znamená „vrátiť sa“, v gréčtine *epistrefin* t.j. „vrátiť sa k Bohu“. Z akého dôvodu? Obrátenie v Starom zákone bolo ponúkané ľuďom, ktorí sa opustili Boha, lebo nasledovali modly. Potom proroci hovorili: „vráťte sa k Pánovi“, jednalo sa o „návrat tam, kde boli predtým“. Toto sloveso sa v Novom zákone nikdy nepoužíva na označenie tej ponuky, ktorú dáva Ježiš. Obrátenie predkladané v Novom zákone je predstavené druhým slovesom a to *metanoein*, čo znamená zmeniť spôsob myslenia, úplne zmeniť, prevrátiť stupnice hodnôt, pretože teraz vstupuje nový systém hodnôt. A keď zmení systém, vieme, čo sa stane: to, čo sa predtým považovalo za správne, krásne, tak teraz už nie je - všetko je obrátené naruby; keď sa systém zmení, tak veľkými pre Ježiša budú teraz tí, ktorí sú čestní, dobrí, malí, ústretoví a pozorní k ostatným.

Predtým to však bolo presne naopak, skvelí boli tí, ktorí drvili najslabších. Hľa obrátenie, ktoré Ježiš navrhuje, nie návrat k tomu, čo bolo robené predtým, ale prijatie návrhu nového sveta, ktorý on vytvára a ktorý je prítomný v jeho poslanstve: evanjelium, ktoré ohlasuje, evanjelium, ktoré stelesňuje so svojou osobou. Ježiš preto hovorí: „*Ak chcete vstúpiť do tohto nového sveta, ktorému teraz dávam začiatok, zmeňte svoje myslenie a naladte ho na evanjeliom, ktoré Vám teraz ohlasujem.*“ Nejedná sa teda o prijatie „balíka právd“, ale zmenu spôsobu myslenia, ktorá potom zodpovedá radikálnej zmene života.

Sme na začiatku pôstneho obdobia. Toto je návrh, ktorý nám všetkým Ježiš predkladá: prehodnotiť náš spôsob myslenia, ktorý je možno stále naladený na spôsob myslenia starého sveta, nie na spôsob, ktorý nám navrhuje vo svojom evanjeliu. Je čas na obrátenie. Obrátiť sa neznamena návrat k tomu, čo sa dialo doteraz a to dokonca ani vtedy nie, ak sa jedná peknú náboženskú prax či zachovanie zvykov a tradícií. Nie! Obrátenie znamená prijať jeho návrh na nový svet.

Zdroj: Fernando Armellini 1a Domenica di Quaresima anno B
https://www.youtube.com/watch?v=n4F2U5OmgxQ&feature=emb_logo

Preklad: ThLic. Marek Iskra
Archív: <http://rodinabb.sk/liturgia-rodiny/>